

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับต้น (Beginner Level) จำแนกเป็น 3 ระดับคือ ภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นทักษะการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษระดับอ่านออกเขียนได้ สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เริ่มเรียนอ่านและเขียน และภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เน้นการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539, หน้า 3)

ในระดับอ่านออกเขียนได้ สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้ระบบการเขียน และการอ่านสะกดคำภาษาอังกฤษที่ฟัง-พูดได้แล้วในระดับเตรียมความพร้อม ในระดับนี้ผู้เรียนจะเกิดความสามารถในการสื่อสารทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดความสุข สนุกสนาน เริ่มพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนรวมทั้งฝึกหัดคัดลายมือ และเขียนตอบคำถาม โดยใช้ภาษาในระดับพื้นฐาน แต่จากการรายงานผลการวิจัยโดยโครงการความร่วมมือระหว่างกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ในการศึกษาสภาพความพร้อมและผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม พบว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีปัญหาหลายประการ คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ความชำนาญในการสอนภาษา ขาดทักษะและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมในการจัดการกิจกรรม ขาดสื่อการสอนที่มีคุณภาพ นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษา โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ ปัญหาด้านการอ่านถือเป็นปัญหาสำคัญ นักเรียนมักไม่เข้าใจโครงสร้าง ไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ ประกอบกับความรู้เรื่องระบบเสียงและตัวอักษร (วันเพ็ญ ชัยมณี, 2540, หน้า 3) ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของ จันทรา ดันติพงษ์นุรักษ์ (2542) ที่กล่าวว่า ครูมักสอนทักษะการอ่านโดยใช้วิธีการสอนแบบเดิม คือเริ่มจากการสอนศัพท์ตามด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความและการอ่านกวาดสายตา เพื่อหาข้อมูลเฉพาะ หลังจากนั้นครูจะถามคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ โดยไม่สอนโครงสร้างและการเรียงลำดับเนื้อหา ตลอดจน

วิธีการอ่าน ผู้เรียนจึงมีปัญหาในการอ่าน สำหรับการเขียนนั้นเป็นผลต่อเนื่องที่มีความสัมพันธ์กับการอ่าน ดังที่ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2542) กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนที่มีทักษะในการอ่านดี มักจะมีทักษะในการเขียนดีด้วย กล่าวคือ เด็กที่อ่านออกก็มักจะเขียนได้ด้วย และเด็กที่มีปัญหาในการอ่านก็ย่อมต้องมีปัญหาในการเขียนด้วยเช่นกัน ดังนั้นในการสอนอ่านและการสอนเขียน ครูผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ, 2542, หน้า 4)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถอ่านออกและเขียนได้ตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากตัวครู จากการวิจัยของ บุญล้อม ปานลักษณ์ (2535) พบว่า ครูผู้สอนมีวุฒิไม่ตรงกับวิชาที่สอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร และ ศรีชัย มุ่งไรสง (2536) พบว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นว่าตนเองมีความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ อัจฉรา ปิยะมาลา (2538) พบว่า การสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามโครงการทดลองสอนภาษาอังกฤษ มีปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาอังกฤษโดยตรง รวมทั้งครูผู้สอนมีงานรับผิดชอบหลายด้าน จึงมีเวลาในการสอนน้อย และส่งผลในเรื่องการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งควรได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะทักษะการอ่านและการเขียนในระดับอ่านออกเขียนได้ (อ้างถึงใน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540)

แนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดการอบรมครูผู้สอน การผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม รวมทั้งการออกแบบการเรียนการสอนก็เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ เพราะการออกแบบการเรียนการสอนเป็นการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ตามกรอบแนวทางและโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอนภายในรูปแบบการสอน ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา กำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน กำหนดวิธีการสอนและกิจกรรม กำหนดขนาดของกลุ่ม กำหนดระยะเวลา กำหนดสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก กำหนดแหล่งวิชาการ ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับและทดลองใช้รูปแบบการสอนกับนักเรียน (Gerlach & Ely, 1971) ผลของการออกแบบการเรียนการสอนจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้ครูและนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ อรุณี สถิตย์ภักดีกุล (2534) ได้พัฒนารูปแบบการ

สอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามแนวพุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสานของมาร์ทั้น ผลการทดลองปรากฏว่า ได้รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยของ พิมพันธ์ เวสสะโกศล (2533 อ้างถึงใน พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, 2540) ที่ทำการพัฒนารูปแบบการสอนการเขียนภาษาอังกฤษแบบเน้นกระบวนการ สำหรับนักศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา ผลปรากฏว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา รังงาม (2535, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเหตุผลและหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะออกแบบการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เริ่มเรียนอ่านและเขียนหลังจากได้เตรียมความพร้อมมาแล้วในชั้น ป. 1-2 โดยที่ผู้เรียนจะได้ฝึกอ่าน ฝึกเขียนอย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ มีทักษะทางภาษาที่ดี มีใจรักในการเรียนแล้วย่อมเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนการสอนในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อออกแบบการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ช่วยฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ
2. เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนและผู้สนใจ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ใช้รูปแบบการสอนของเกอร์ลาชและอีลายในการออกแบบการเรียนการสอน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนครั้งนี้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนวัดเทพราช (เทพราชวิทยาคาร) อำเภอ บ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การออกแบบการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ลามกรอบแนวทางและโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอน ภายในรูปแบบการสอนของเกอร์ลาชและอีลาย ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา กำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน กำหนดวิธีการสอนและกิจกรรม กำหนดขนาดของกลุ่ม กำหนดระยะเวลา กำหนดสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก กำหนดแหล่งวิชาการ ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลป้อนกลับ ทดลองใช้รูปแบบการสอนกับนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ทักษะการอ่าน หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถออกเสียงคำ หรือประโยคได้อย่างถูกต้อง และเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน สามารถตอบโต้และปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
3. ทักษะการเขียน หมายถึง การที่ผู้เขียน สามารถเขียนคำ ข้อความ หรือประโยคได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไวยากรณ์ ที่เหมาะสมตามระดับภาษาที่เรียน
4. การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง กระบวนการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยจัดกิจกรรมแบบทักษะสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นไปสู่การอ่าน-เขียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ สะกดคำและเขียนได้ถูกต้องตามลำดับของพยัญชนะและสระของคำศัพท์ภาษาอังกฤษตามพจนานุกรม ใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องในประโยคต่าง ๆ ใช้คำศัพท์ในประโยคเพื่อสื่อสารแสดงความรู้สึก เขียนบรรยายภาพและเหตุการณ์ รวมทั้งใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรตัวใหญ่ได้ถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ทางภาษา และความนิยมของเจ้าของภาษา

5. เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ โดยพิจารณาจากคะแนนของผู้เรียนขณะเรียนและหลังเรียน

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนที่นักเรียนได้รับโดยเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนที่นักเรียนได้รับโดยเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. แบบฝึกหัด หมายถึง แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียน

7. แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น